T001 A HÀM I 14-Kinh Tệ Tú

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

7. KINH TEÄ-TUÙ1 Luùc baáy giôø, Ñoàng nöõ Ca-dieáp2 cuøng naêm Tyø-kheo du haønh töø nöôùc Caâu-taùt-la laàn ñeán thoân Baø-la-moân teân laø Tö-baø-heâ3. Roài Ñoàng nöõ Ca-dieáp nghæ taïi phía Baéc röøng Thi-xaù-baø4. Luùc ñoù coù ngöôøi Baø-la-moân teân Teä-tuù5, xöa nay ôû thoân Tö-baø-heâ, moät thoân giaøu vui, nhaân daân ñoâng ñuùc, caây coái saàm uaát do vua Ba-tö-naëc ñaõ phong rieâng cho Baø-la-moân Teä-tuù coi nhö laø moät aân ñieån6. Baø-la-moân Teä-tuù laø ngöôøi thöôøng chaáp giöõ dò kieán vaø daïy moïi ngöôøi raèng: “Khoâng coù theá giôùi khaùc, cuõng khoâng coù hoùa sinh7, khoâng quaû baùo thieän aùc.” Luùc baáy giôø, ngöôøi trong thoân Tö-baø-heâ nghe coù Ñoàng nöõ Ca-dieáp

1. Baûn Haùn, Phaät Thuyeát Tröôøng A-haøm kinh, quyeån 7, “Ñeä nhò phaàn Teä Tuù kinh Ñeä tam”, Ñaïi I, tr.42b-47a. Tham chieáu, No. 26 (71) Trung A-haøm, “Beä-Töù kinh”, (Ñaïi I, tr.525); Ñaïi Chaùnh Cuù Vöông kinh, Toáng Phaùp Hieàn dòch, Ñaïi I, tr.831. Töông ñöông Paøli: D.23, Deva Dig. ii 10. Paøyaøsi-suttanta. 2. Ñoàng nöõ Ca-dieáp , Tyø-kheo chöù khoâng phaûi Tyø-kheo-ni, maëc duø baûn Haùn goïi laø Ñoàng nöõ; No.26 (71): Cöu-ma-la Ca-dieáp ; Ñaïi Chaùnh Cuù Vöông kinh: Ñoàng töû Ca-dieáp ; Paøli: Kumaøra-Kassapa (Ñoàng töû Kassapa). 3. Tö-baø-heâ , No.26(71): Tö-hoøa-ñeà ; Paøli: Setaøvyaø. 4. Thi-xaù-baø , No.26(71): Thi-nhieáp-hoøa ; Paøli: Siösapaø, teân moät loaïi caây lôùn. 5. Teä-tuù , No.26(71): Beä-töù , moät tieåu vöông trò phong aáp Tö-hoøa-ñeà do vua Ba-tö-naëc aân töù; Paøli: Paøyaøsi. 6. Haùn: Phaïm phaàn , cho thaáy lieân heä Paøli: brahma-deyya, ñaëc aân cuûa vua ban cho thuoäc haï cuûa mình; No.26(71) dòch laø phong thuï . 7. Voâ höõu tha theá, voâ höõu caùnh sanh ; No. 26(71): voâ höõu tha theá, voâ höõu chuùng sanh sanh . So saùnh Paøli: natthi paro loko natthi sattaø opapaøtikaø. Tha theá, paro loko, theá giôùi khaùc, hay ñôøi khaùc, vöøa hieåu theo nghóa khoâng gian, vöøa theo thôøi gian. Sattaø opapaøtikaø: caùnh sanh, hay chuùng sanh sanh, hay phoå thoâng hôn: hoùa sanh höõu tình. Haùn dòch trong kinh naøy, caùnh sanh neân ñöôïc hieåu laø ‘sinh ra do thay ñoåi’ nghóa laø do bieán hoùa hay bieán thaùi ngaãu nhieân, chöù khoâng phaûi laø taùi sinh theo moät quaù trình sinh tröôûng. ÔÛ ñaây, chæ caùc haøng chö Thieân.

195 KINH TỆ TÚ – TRƯỜNG A HÀM I cuøng naêm Tyø-kheo töø nöôùc Caâu-taùt-la ñi laàn ñeán nghæ taïi röøng Thi-xaù- baø, baøn nhau raèng: “Vò Ñoàng nöõ Ca-dieáp naøy coù tieáng taêm lôùn, ñaõ chöùng A-la-haùn, kyø cöïu tröôûng tuùc, ña vaên, quaûng baùc, thoâng minh dueä trí, bieän taøi öùng cô, gioûi caùch nghò luaän, neáu chuùng ta gaëp ñöôïc thì hay laém”. Roài ngöôøi trong thoân cöù ngaøy ngaøy thay nhau tìm ñeán Ca-dieáp. Baáy giôø Teä-tuù ñang ñöùng treân laàu cao troâng thaáy moïi ngöôøi töøng ñoaøn noái nhau keùo ñi maø chaúng bieát ñi ñaâu, môùi hoûi ngöôøi caàm loïng haàu raèng: “Nhöõng ngöôøi kia vì sao hoïp thaønh ñoaøn noái nhau nhö theá?” Ngöôøi haàu ñaùp: “Toâi nghe noùi Ñoàng nöõ Ca-dieáp cuøng naêm traêm Tyø-kheo töø nöôùc Caâu-taùt-la ñeán nghæ taïi röøng Thi-xaù-baø. Laïi nghe

ñoàn ngöôøi aáy coù tieáng taêm lôùn, ñaõ chöùng La-haùn, kyø cöïu tröôûng tuùc, ña vaên quaûng baùc, thoâng minh dueä trí, bieän taøi öùng cô, gioûi caùch nghò luaän. Nhöõng ngöôøi kia hoïp thaønh ñoaøn noái nhau laø ñoaøn muoán ñeán gaëp Ca-dieáp ñaáy." Teä-tuù lieàn sai ngöôøi haàu: "Ngöôi haõy mau tôùi noùi maáy ngöôøi aáy, baûo haõy döøng laïi, chôø ta cuøng ñi ñeán gaëp vôùi. Vì sao? Vì ngöôøi kia ngu si, nhaàm laãn, löøa doái theá gian, noùi coù theá giôùi khaùc, coù hoùa sinh, coù quaû baùo thieän aùc. Song kyø thaät khoâng coù theá giôùi khaùc, khoâng coù hoùa sinh, khoâng coù quaû baùo thieän aùc." Ngöôøi haàu vaâng lôøi ñeán noùi vôùi ngöôøi thoân Tö-baø-heâ kia raèng: "OÂng Baø-la-moân baûo caùc ngöôøi haõy döøng laïi chôø, ñeå cuøng ñi gaëp gôõ." Ngöôøi trong thoân ñaùp: "Hay laém, neáu muoán ñi, chuùng ta haõy cuøng ñi." Ngöôøi haàu veà thöa laïi: "Nhöõng ngöôøi kia ñang döøng laïi ñôïi. Ñi ñöôïc thì ñi mau." Teä-tuù lieàn xuoáng laàu, sai ngöôøi haàu saép söûa xe coä, roài vôùi ñoaøn ngöôøi trong thoân vaây quanh nhau, oâng ñi ñeán röøng Thi-xaù-baø. Khi ñeán nôi, ai naáy ñeàu xuoáng xe ñi boä ñeán choã ngaøi Ca-dieáp, hoûi han xong ngoài laïi moät beân. Ngöôøi trong thoân aáy, Baø-la-moân coù, cö só coù, coù ngöôøi leã baùi Ca-dieáp roài môùi ngoài, coù ngöôøi hoûi han roài ngoài, coù ngöôøi töï xöng teân mình roài ngoài, coù ngöôøi chaép tay xaù roài ngoài, coù ngöôøi chæ laëng leõ ngoài xuoáng. Baáy giôø Baø-la-moân Teä-tuù noùi vôùi Ca-dieáp:

"Nay toâi coù ñieàu muoán hoûi. Ngaøi coù roãi raûnh cho pheùp ñöôïc hoûi khoâng?" Ca-dieáp ñaùp: "Tuøy theo choã oâng hoûi, nghe roài môùi bieát." Teä-tuù noùi: "Luaän thuyeát cuûa toâi laø khoâng coù theá giôùi khaùc, khoâng coù hoùa sinh, khoâng coù quaû baùo toäi phöôùc. Luaän thuyeát cuûa ngaøi theá naøo?" Ca-dieáp ñaùp: "Nay toâi hoûi oâng. OÂng haõy traû lôøi theo yù nghó cuûa mình. Hieän maët trôøi, maët traêng ôû treân kia thuoäc veà theá giôùi naøy hay theá giôùi khaùc? Thuoäc veà trôøi hay veà ngöôøi?" Baø-la-moân ñaùp: "Maët trôøi, maët traêng laø thuoäc veà theá giôùi khaùc chôù khoâng phaûi theá giôùi naøy; thuoäc veà trôøi chôù khoâng phaûi ngöôøi." Ca-dieáp noùi: "Nhö vaäy coù theå bieát taát phaûi coù theá giôùi khaùc, phaûi coù hoùa sinh, phaûi coù quaû baùo thieän aùc." Baø-la-moân noùi: "Tuy ngaøi noùi coù theá giôùi khaùc, coù hoùa sinh, coù quaû baùo thieän aùc, nhöng theo yù toâi thì khoâng taát caû." Ca-dieáp hoûi: "Coù nhaân duyeân gì ñeå bieát khoâng coù theá giôùi khaùc, khoâng coù hoùa sinh, khoâng coù quaû baùo thieän aùc?" "Coù nhaân duyeân." "Nhaân duyeân gì ñeå noùi bieát khoâng coù theá giôùi khaùc, khoâng coù hoùa sinh, khoâng coù quaû baùo thieän aùc?" Baø-la-moân noùi: "Naøy Ca-dieáp, nguyeân toâi coù ngöôøi baø con quen bieát, maéc phaûi beänh ngaët, toâi ñeán noùi hoûi raèng: 'Caùc Sa-moân, Baø-la-moân thöôøng chaáp theo dò kieán, cho raèng nhöõng ngöôøi saùt sinh, troäm caép, taø daâm, hai löôõi, noùi doái, noùi theâu deät, xan tham, taät ñoá, taø kieán, sau khi cheát ñeàu bò ñoïa ñòa nguïc. Nhöng toâi khoâng tin vì toâi chöa heà thaáy ngöôøi naøo cheát roài trôû laïi noùi cho bieát choã hoï ñoïa vaøo. Neáu coù ngöôøi trôû laïi noùi cho bieát choã hoï ñoïa vaøo, thì toâi tin ngay. Nay anh laø choã thaân thuoäc cuûa toâi. Anh ñaõ taïo ñuû möôøi ñieàu aùc. Neáu quaû nhö lôøi Sa-moân noùi thì anh cheát chaéc phaûi

197 KINH TỆ TÚ – TRƯỜNG A HÀM I sa vaøo ñòa nguïc. Nay toâi tin ôû anh, tuøy theo anh ñeå quyeát ñònh. Neáu xeùt coù caûnh ñòa nguïc thaät, anh haõy trôû laïi noùi cho toâi bieát. Sau ñoù toâi seõ tin.' Nhöng, naøy Ca-dieáp, töø khi ngöôøi aáy cheát ñeán nay bieät maát khoâng heà trôû laïi. Ngöôøi aáy laø ngöôøi thaân cuûa toâi, khoâng leõ doái toâi, höùa roài khoâng trôû laïi. Do ñoù toâi bieát chaéc khoâng coù theá giôùi khaùc." Ca-dieáp traû lôøi: "Nhöõng keû coù trí nhôø thí duï maø mau roõ. Toâi seõ daãn ví duï ñeå giaûi baøy. Ví nhö moät teân ñaïo taëc, thöôøng oâm loøng gian traù, vi phaïm pheùp caám nhaø vua, bò rình baét ñem ñeán vua vaø taâu: 'Ngöôøi naøy laø giaëc cöôùp, xin vua trò noù.' Vua lieàn haï leänh taû höõu baét troùi keû kia beâu reâu khaép caùc ngoõ ñöôøng, roài chôû ra khoûi thaønh, giao cho ñao phuû xöû hình. Khi taû höõu mang teân cöôùp ñoù giao cho ñao phuû, teân giaëc cöôùp aáy duøng lôøi meàm moûng xin vôùi thò veä raèng: 'Xin oâng thaû cho toâi veà thaêm baø con xoùm laøng ñeå noùi vaøi lôøi töø bieät, xong toâi trôû laïi.' Naøy Baø-la-moân, oâng nghó sao, thò veä kia coù chòu thaû khoâng?" Ñaùp: "Khoâng". Ca-dieáp noùi: "Hoï laø ngöôøi cuøng loaïi, ôû cuøng moät ñôøi hieän taïi, coøn khoâng chòu thaû huoáng gì baø con oâng taïo ñuû möôøi ñieàu aùc, cheát taát ñoïa ñòa nguïc. Nguïc quyû khoâng coù töø taâm, laïi khoâng cuøng moät loaïi, theá giôùi cheát soáng khaùc nhau. Khi ñoù baø con oâng neáu laáy lôøi ngon ngoït xin quyû nguïc raèng: 'Ngöôi haõy taïm tha ta, ñeå ta trôû laïi nhaân gian thaêm baø con, töø bieät vaøi lôøi xong ta seõ trôû laïi.' Ngöôøi aáy coù ñöôïc thaû khoâng?" Ñaùp: "Khoâng". Ca-dieáp noùi: "Cöù so saùnh theo ñoù ñuû bieát. Taïi sao ngöôi coøn giöõ chaët choã meâ laàm, sinh ñieàu taø kieán nhö theá?" Teä-tuù noùi: "Tuy ngaøi daãn duï baûo coù theá giôùi khaùc, nhöng toâi vaãn cho laø khoâng coù." Ca-dieáp hoûi: "OÂng coøn duyeân côù gì khaùc ñeå bieát khoâng coù theá giôùi khaùc?" "Coù duyeân côù khaùc ñeå bieát khoâng coù theá giôùi khaùc." "Duyeân côù gì?" "Naøy Ca-dieáp, nguyeân toâi coù ngöôøi baø con maéc phaûi beänh naëng, toâi ñeán noùi vôùi noù raèng: 'Caùc Sa-moân, Baø-la-moân, chaáp theo dò kieán

baûo coù theá giôùi khaùc. Raèng ai khoâng gieát, khoâng troäm, khoâng taø daâm, khoâng doái, khoâng hai löôõi, khoâng noùi döõ, khoâng voïng ngöõ, khoâng noùi theâu deät, khoâng tham lam, khoâng taät ñoá, khoâng taø kieán, thì khi cheát ñöôïc sinh leân coõi trôøi. Toâi tröôùc kia khoâng tin ñieàu ñoù, vì töø tröôùc toâi chöa töøng thaáy ngöôøi naøo cheát roài trôû laïi noùi cho bieát choã hoï ñaõ sinh tôùi. Neáu coù ai trôû laïi noùi cho bieát choã hoï sinh ñeán thì toâi tin ngay. Nay anh laø choã baø con toâi, anh ñaõ taïo ñuû möôøi ñieàu laønh. Neáu quaû nhö lôøi Sa- moân, Baø-la-moân noùi thì anh cheát roài seõ ñöôïc sanh leân coõi trôøi. Baây giôø toâi tin anh ñeå quyeát ñònh. Vaäy neáu xeùt thaät coù quaû baùo coõi trôøi, anh phaûi nhôù trôû laïi noùi cho toâi bieát ñeå toâi tin.' Nhöng, naøy Ca-dieáp, töø ngaøy anh ta cheát ñeán nay khoâng heà trôû laïi. Anh ta laø ngöôøi thaân cuûa toâi, khoâng theå doái toâi, höùa roài khoâng trôû laïi. Neân chaéc khoâng coù theá giôùi khaùc." Ca-dieáp noùi: "Nhöõng keû coù trí nhôø thí duï maø mau roõ. Ta seõ daãn ví duï ngöôi roõ. Ví nhö coù ngöôøi bò rôùt xuoáng haàm xí, ñaàu mình chìm nghæm. May ñöôïc vua cho ngöôøi vôùt leân. Laáy tre laøm löôïc, caïo treân thaân ngöôøi aáy ba laàn, roài laáy

nöôùc thaùo ñaäu, tro saïch röûa laàn. Sau laïi laáy nöôùc thôm taém goäi, laáy caùc thöù boät höông xoa khaép mình vaø baûo thôi caïo saïch raâu toùc cho. Laïi cho ngöôøi taém goäi theâm ba laàn nhö theá, laáy nöôùc thôm röûa, laáy boät höông xoa mình vaø laáy aùo toát maëc cho, laøm ñeïp thaân theå ngöôøi aáy. Tieáp ñeán, ngöôøi ta ñem thöùc ngon vò ngoït cho aên roài ñöa ñeán ôû ngoâi nhaø cao ñeïp cho höôûng thuù nguõ duïc. Naøy Teä-tuù, veà sau ngöôøi kia coù muoán rôùt xuoáng haàm xí nöõa khoâng?" "Khoâng. Choã dô thoái ñoù, coøn trôû laïi laøm gì." "Chö Thieân cuõng theá. Hoï cho coõi Dieâm-phuø8 naøy laø nôi tanh hoâi baát tònh. Hoï ôû caùch treân xa haøng traêm do-tuaàn coøn nghe muøi hoâi cuûa nhaân gian xoâng leân khoâng khaùc haàm xí. Nhö vaäy, naøy Baø-la-moân, baø con cuûa oâng ñaày ñuû thaäp thieän, taát nhieân sanh thieân, höôûng thuù nguõ duïc, khoaùi laïc voâ cuøng, phoûng coù chòu trôû laïi coõi Dieâm-phuø haàm xí naøy khoâng?" Ñaùp: "Khoâng". "Cöù so saùnh theo ñoù ñuû bieát, taïi sao oâng coøn giöõ chaët meâ laàm, sinh ñieàu taø kieán theá!" Baø-la-moân noùi:

8. Haùn: Dieâm-phuø-lî-ñòa , phieân aâm thoâng duïng laø Dieâm-phuø-ñeà ; Paøli: Jambudìpa.

199 KINH TỆ TÚ – TRƯỜNG A HÀM I "Tuy ngaøi daãn duï noùi coù theá giôùi khaùc, song toâi vaãn cho laø khoâng coù." Ca-dieáp hoûi: "OÂng coøn duyeân côù gì khaùc ñeå bieát khoâng coù theá giôùi khaùc?" "Coù duyeân côù khaùc." "Duyeân côù gì?" "Naøy Ca-dieáp, nguyeân toâi coù ngöôøi baø con maéc beänh traàm troïng, toâi ñeán noùi raèng: 'Caùc Sa-moân, Baø-la-moân, chaáp theo dò kieán, baûo coù ñöøi sau. Raèng ngöôøi naøo khoâng saùt, khoâng troäm caép, khoâng taø daâm, khoâng doái, khoâng uoáng röôïu thì khi cheát ñöôïc sinh leân coõi trôøi Ñao-lôïi. Nhöng toâi khoâng tin vì toâi chöa töøng thaáy coù ai cheát roài trôû laïi noùi cho bieát choã hoï ñaõ sanh tôùi. Neáu coù ai trôû laïi cho bieát thì toâi tin ngay. Nay anh laø baø con toâi, anh tu ñuû nguõ giôùi, cheát roài chaéc ñöôïc sinh leân coõi Ñao-lôïi. Giôø toâi chæ coøn tin anh ñeå quyeát ñònh. Vaäy neáu quaû coù coõi thieân phöôùc, anh haõy trôû laïi noùi cho toâi bieát ñeå toâi tin.' Nhöng naøy Ca-dieáp, töø ngaøy anh ta cheát ñeán nay khoâng heà trôû laïi. Anh ta laø baø con toâi, khoâng leõ doái toâi, höùa roài khoâng laïi? Neân chaéc khoâng coù ñöøi sau." Ca-dieáp ñaùp: "ÔÛ coõi naøy moät traêm naêm chæ baèng moät ngaøy moät ñeâm ôû coõi trôøi Ñao-lôïi. Coõi Ñao-lôïi cuõng laáy ba möôi ngaøy laøm moät thaùng, möôøi hai thaùng laøm moät naêm, maø ngöôøi ôû coõi trôøi kia laïi soáng laâu moät ngaøn naêm nhö theá. Baø-la-moân, oâng nghó theá naøo? Khi ngöôøi baø con oâng giöõ gìn ñuû nguõ giôùi, cheát ñöôïc sinh leân coõi trôøi Ñao-lôïi thì nghó raèng: 'Ta ñaõ ñöôïc sinh leân ñaây, ta haõy vui chôi trong hai, ba ngaøy, sau trôû laïi baùo tin cho baø con ta hay.' Nhö theá, chöøng coù gaëp ñöôïc khoâng?" "Khoâng. Khi aáy toâi ñaõ cheát maát laâu roài, laøm sao gaëp ñöôïc. Nhöng toâi khoâng tin; ai ñaõ noùi vôùi ngaøi coõi trôøi Ñao-lôïi coù söï soáng laâu nhö theá?" "Nhöõng keû coù trí nhôø thí duï maø mau roõ. Ta seõ daãn ví duï ngöôi roõ. Ví nhö coù ngöôøi sinh ra ñaõ bò ñui, khoâng hieåu naêm maøu xanh, vaøng, ñoû, traéng, thoâ, teá, daøi, vaén; cuõng khoâng thaáy maët trôøi, maët traêng, sao, goø noång, ngoøi, raõnh gì gì caû. Neáu coù ai hoûi noù xanh, vaøng, ñoû, traéng

nhö theá naøo, thì noù traû lôøi ngay: ‘Khoâng coù naêm maøu

saéc’. Cuõng vaäy, neáu hoûi ñeán thoâ, teá, daøi, vaén, maët trôøi, maët traêng, sao, goø, noång, ngoøi, raõnh, thì noù cuõng traû lôøi khoâng coù. Baø-la-moân, oâng nghó theá naøo, ngöôøi muø traû lôøi nhö theá coù ñuùng khoâng?” “Khoâng ñuùng. Vì sao? Theá gian hieän coù naêm maøu xanh, vaøng, ñoû, traéng, thoâ, teá, daøi, vaén, maø ngöôøi muø baûo khoâng.” “Naøy Baø-la-moân, oâng cuõng nhö theá. Söï soáng laâu cuûa trôøi Ñao-lôïi coù thaät, khoâng hö doái; chæ vì ngöôi khoâng thaáy neân ngöôi môùi noùi khoâng coù thoâi.” Baø-la-moân noùi: “Tuy ngaøi noùi coù, nhöng toâi vaãn khoâng tin.” Ca-dieáp hoûi: “OÂng coøn coù duyeân côù gì maø cho laø khoâng coù ñôøi sau?” “Naøy Ca-dieáp, nguyeân ngöôøi trong phong aáp cuûa toâi coù keû aên cöôùp bò rình baét ñöôïc ñem ñeán toâi vaø noùi: ‘Ngöôøi naøy laø giaëc cöôùp, xin oâng trò noù.’ Toâi lieàn baûo troùi ngöôøi aáy laïi boû vaøo trong moät caùi vaïc, ñaäy naép treùt kín vôùi moät lôùp buøn daøy, khoâng ñeå cho caùi gì tieát ra ñöôïc, roài laáy löûa vaây ñoát. Luùc ñoù toâi coá tìm thöû thaàn thöùc ngöôøi aáy thoaùt ra choã naøo, neân khieán keû thò tuøng bao quanh caùi vaïc nhìn kyõ, song khoâng ai thaáy choã thaàn thöùc chui ra ôû ñaâu. Sau toâi laïi boå caùi vaïc ra tìm, cuõng chaúng thaáy choã naøo laø choã thaàn thöùc qua laïi. Vì duyeân côù ñoù neân toâi bieát chaéc khoâng coù theá giôùi khaùc.” Ca-dieáp noùi: “Nay toâi hoûi oâng, neáu traû lôøi ñöôïc thì tuøy yù maø traû lôøi. “Naøy Baø-la-moân, khi oâng naèm nguû treân laàu cao, coù luùc naøo oâng nguû moäng thaáy nuùi, röøng, soâng, ngoøi, vöôøn quaùn, ao hoà, quoác aáp, ñöôøng saù khoâng?” Ñaùp: “Coù moäng thaáy”. “Naøy Baø-la-moân, luùc oâng ñang naèm moäng, quyeán thuoäc trong nhaø coù haàu quanh oâng khoâng?” Ñaùp: “Coù haàu”. “Quyeán thuoäc cuûa oâng khi ñoù coù thaáy thaàn thöùc oâng ñi ra ñi vaøo khoâng?” “Khoâng thaáy.”

201 KINH TỆ TÚ – TRƯỜNG A HÀM I “OÂng hieän coøn soáng maø thaàn thöùc ra vaøo coøn khoâng thaáy ñöôïc, huoáng nôi ngöôøi cheát. Ngöôi khoâng theå chæ döïa vaøo vieäc tröôùc maét maø quaùn saùt chuùng sanh. “Naøy Baø-la-moân, coù nhöõng vò Tyø-kheo, töø ñaàu ñeâm chí cuoái ñeâm khoâng nguû, tinh caàn chuyeân nieäm ñaïo phaåm, laáy söùc tam-muoäi maø tònh tu thieân nhaõn. Roài baèng naêng löïc thieân nhaõn maø quaùn thaáy chuùng sanh cheát choã naøy sinh choã kia, cheát choã kia sinh choã naøy, soáng laâu hay cheát yeåu, nhan saéc toát hay xaáu, tuøy haønh vi maø thoï baùo ôû caûnh giôùi toát hay xaáu, ñeàu thaáy bieát heát. OÂng khoâng neân vì leõ con maét thòt ueá tröôïc khoâng nhìn thaáy suoát choã thuù höôùng cuûa chuùng sanh maø voäi cho laø khoâng coù. Naøy Baø-la-moân, do ñoù coù theå bieát chaéc chaén coù theá giôùi khaùc.” Baø-la-moân noùi: “Tuy Ngaøi daãn duï noùi coù theá giôùi khaùc, nhöng theo choã toâi bieát thì haún khoâng coù.” Ca-dieáp hoûi: “OÂng coøn coùù duyeân côù gì cho laø khoâng coù theá giôùi khaùc?” Ñaùp: “Coù”. “Duyeân côù gì?” Baø-la-moân noùi: “Nguyeân ngöôøi ôû thoân toâi, coù keû laøm giaëc cöôùp, bò rình baét ñöôïc ñem ñeán toâi vaø noùi: ‘Ngöôøi naøy laøm giaëc cöôùp, xin oâng trò noù.’ Toâi lieàn sai taû höõu baét troùi ngöôøi aáy laïi, ñeå soáng vaäy maø loät da tìm thaàn thöùc. Nhöng khoâng troâng thaáy gì caû. Laïi sai taû höõu caét thòt ra tìm thaàn thöùc, cuõng chaúng thaáy. Laïi sai xeû xöông, gaân, vaïch ra

tìm cuõng chaúng thaáy. Laïi sai ñaäp xöông tìm trong tuûy, cuõng chaúng thaáy. Naøy Ca-dieáp, vì côù ñoù, toâi bieát chaéc khoâng coù theá giôùi khaùc.” Ca-dieáp noùi: “Nhöõng keû coù trí nhôø thí duï maø ñöôïc roõ. Ñeå toâi daãn chuyeän naøy cho oâng roõ. Vaøo thôøi quaù khöù xa xöa, coù moät quoác ñoä bò ñieâu taøn hoang pheá chöa hoài phuïc. Baáy giôø coù ñoaøn laùi buoân goàm naêm traêm coã xe ñi ngang qua quoác ñoä naøy, gaëp moät ngöôøi Phaïm chí thôø phuïng thaàn Löûa thöôøng nghæ taïi moät khu röøng. Caùc ngöôøi laùi buoân môùi ñeán xin nguû troï. Saùng ngaøy, sau khi boïn laùi buoân ñi, oâng Phaïm chí thaàm nghó: ‘Ta haõy ñeán choã maáy ngöôøi laùi buoân nguû khi ñeâm xem thöû hoï coù boû soùt gì

chaêng?’ OÂng lieàn ñeán xem thì khoâng thaáy gì tröø moät ñöùa con nít môùi sanh ñoä moät naêm, ñang ngoài moät mình. OÂng Phaïm chí nghó: ‘Ta ñaâu coù theå nhaãn taâm thaáy ñöùa nhoû naøy cheát tröôùc maët mình. Ta coù neân mang ñöùa nhoû naøy veà choã mình ñeå nuoâi chaêng?’ OÂng lieàn boàng veà choã mình ôû maø nuoâi. Ñöùa treû moãi ngaøy moãi lôùn, ñöôïc möôøi tuoåi hôn. Luùc ñoù oâng Phaïm chí coù chuùt vieäc muoán ñi vaøo nhaân gian, môùi daën ñöùa nhoû: ‘Ta coù chuùt vieäc, taïm ñi khoûi ít hoâm. Ngöôi kheùo giöõ gìn ngoïn löûa naøy chôù ñeå taét. Neáu löûa coù taét, thì haõy laáy hai thanh cuûi coï laïi vôùi nhau maø laáy löûa ñoát leân.’ Daën xong, Phaïm chí ra ñi. Sau khi oâng ñi, ñöùa nhoû ham chôi, khoâng chòu coi löûa cho thöôøng, ñeå löûa taét. Ñöùa nhoû heát chôi trôû veà thaáy löûa ñaõ taét, aùo naõo than thaàm: ‘Ta laøm hoûng roài! Cha ta khi ñi coù daën baûo ta phaûi troâng coi ngoïn löûa naøy ñöøng ñeå taét. Nay ta ham chôi, ñeå cho löûa taét. Phaûi laøm gì ñaây?’ Noù lieàn thoåi tro tìm löûa. Chaúng thaáy löûa ñaâu. Laïi laáy buùa cheû cuûi ra tìm, cuõng chaúng thaáy. Laïi chaët cuûi thaønh khuùc boû vaøo coái giaõ ñeå tìm. Cuõng chaúng thaáy. Sau ñoùù Phaïm chí töø ngoaøi trôû veà, ñeán khu röøng maø oâng truù nguï, hoûi ñöùa nhoû: ‘Tröôùc khi ñi ta ñaõ daën ngöôi coi löûa. Löûa coù taét khoâng?’ Ñöùa nhoû ñaùp: ‘Vöøa roài con chaïy ra ngoaøi chôi, khoâng coi löûa thöôøng, neân löûa ñaõ taét.’ Phaïm chí laïi hoûi: ‘Ngöôøi laøm caùch naøo ñeå laáy löûa laïi?’ Ñöùa nhoû ñaùp: ‘Löûa phaùt ra töø cuûi. Con laáy buùa böûa cuûi ra tìm maø chaúng thaáy. Laïi chaët nhoû boû trong coái giaõ ñeå tìm, cuøng chaúng thaáy.’ OÂng Phaïm chí lieàn laáy hai thanh cuûi coï nhau, boãng phaùt ra löûa. OÂng chaát cuûi leân ñoát vaø baûo ñöùa nhoû: ‘Muoán tìm löûa phaûi laøm ñuùng caùch naøy. Khoâng neân cheû cuûi, giaõ naùt cuûi ra maø tìm.’ “Naøy Baø-la-moân, oâng cuõng gioáng nhö theá. Chaúng coù phöông phaùp naøo ñi loät da ngöôøi cheát ra maø tìm thaàn thöùc. OÂng khoâng theå döïa vaøo vieäc hieän tröôùc maét maø xem xeùt chuùng sanh. “Naøy Baø-la-moân, coù nhöõng vò Tyø-kheo, töø ñaàu ñeâm ñeán cuoái ñeâm khoâng nguû, tinh caàn chuyeân nieäm ñaïo phaåm, laáy söùc tam-muoäi maø tònh tu thieân nhaõn. Roài baèng naêng löïc thieân nhaõn maø quaùn thaáy chuùng sanh cheát choã naøy sinh choã kia, cheát choã kia sinh choã naøy, soáng laâu hay cheát yeåu, nhan saéc toát hay xaáu, tuøy haønh vi maø thoï baùo ôû caûnh giôùi toát hay xaáu, ñeàu thaáy bieát heát. OÂng khoâng neân vì leõ con maét thòt ueá tröôïc khoâng nhìn thaáy suoát choã thuù höôùng cuûa chuùng sanh maø voäi cho laø khoâng coù. “Naøy Baø-la-moân, do ñoù coù theå bieát, taát phaûi coù theá giôùi khaùc

vaäy.”

203 KINH TỆ TÚ – TRƯỜNG A HÀM I Teä-tuù noùi: “Tuy ngaøi daãn duï noùi coù theá giôùi khaùc, song theo choã toâi bieát thì haún khoâng coù.” Ca-dieáp hoûi: “OÂng coøn coù duyeân côù gì cho laø khoâng coù theá giôùi khaùc?” “Coù.” “Duyeân côù gì?” Baø-la-moân noùi: “ÔÛ phong aáp cuûa toâi, coù keû laøm giaëc cöôùp, bò rình baét ñöôïc, ñem ñeán toâi vaø noùi: ‘Ngöôøi naøy laøm giaëc, xin oâng trò noù.’ Toâi lieàn sai taû höõu ñem ngöôøi aáy ra caân. Ngöôøi haàu vaâng maïng, ñem noù ñi caân. Toâi laïi baûo ngöôøi haàu: ‘Ngöôi mang ngöôøi naøy ñi gieát töø töø, eâm thaám, khoâng laøm hao toån laáy moät chuùt da thòt.’ Ngöôøi haàu vaâng leänh gieát maø khoâng ñeå chuùt hao huït. Toâi sai taû höõu ñem xaùc ngöôøi aáy caân laïi. Noù laïi naëng hôn tröôùc. “Naøy Ca-dieáp, thaân ngöôøi aáy khi soáng, thaàn thöùc ñang coøn, nhan saéc toát töôi, coøn noùi naêng ñöôïc maø ñem caân thì nheï. Ñeán khi cheát, thaàn thöùc ñaõ maát, nhan saéc khoâng coøn töôi toát, khoâng noùi naêng ñöôïc maø ñem caân thì laïi thaáy naëng. Vì côù ñoù neân toâi bieát khoâng coù ñôøi sau.” Ca-dieáp noùi: “Toâi nay hoûi oâng. Tuøy yù traû lôøi. “Ví nhö ngöôøi caân saét. Khi saét coøn nguoäi ñem caân thì naëng. Sau ñoát ñoû ñem caân laïi nheï. Taïi sao khi saét noùng, meàm, coù maøu ñoû saùng maø nheï, khi saét nguoäi, cöùng, khoâng maøu ñoû saùng maø laïi naëng?” Baø-la-moân noùi: “Saét noùng coù maøu ñoû vaø meàm, neân nheï; saét nguoäi khoâng maøu ñoû maø cöùng, neân naëng.” Ca-dieáp noùi: “Con ngöôøi cuõng theá. Khi soáng coù nhan saéc, meàm maïi maø nheï. Khi cheát khoâng nhan saéc, cöùng ñô maø naëng. Do ñaây maø bieát taát coù theá giôùi khaùc.” Teä-tuù noùi: “Tuy ngaøi daãn duï noùi coù theá giôùi khaùc. Nhöng theo toâi bieát thì khoâng coù theá giôùi khaùc.” Ca-dieáp hoûi:

“OÂng coøn coù duyeân côù gì maø cho laø khoâng coù theá giôùi khaùc?” “Coù. Nguyeân toâi coù ngöôøi baø con maéc beänh naëng. Toâi ñeán thaêm, baûo ngöôøi ñôõ naèm nghieâng tay maët. Ngöôøi aáy lieác ngoù, co duoãi, noùi naêng nhö thöôøng. Toâi laïi baûo ñôõ naèm nghieâng tay traùi, ngöôøi aáy cuõng coøn lieác ngoù, co duoãi, noùi naêng nhö thöôøng. Roài noù cheát. Toâi laïi baûo ñôõ xaùc ngöôøi aáy naèm nghieâng tay maët, tay traùi, laät saáp, laät ngöûa, xem kyõ thì khoâng thaáy ngöôøi aáy co duoãi, lieác ngoù, noùi naêng chi caû. Do ñoù toâi bieát chaéc khoâng coù theá giôùi khaùc.”

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.